

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 21 Μαΐου 2021 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή (σε αναπλήρωση του Μέλους Ιωάννα Θεμελή δυνάμει της υπ' αριθμ. 1243/2021 τροποποιητικής πράξης της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου) Μέλη.

Για να εξετάσει την από 14.04.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 793/15.04.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ..., οδός ..., αριθμ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ...(εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. ...απόφασης περί έγκρισης των υπ' αριθμ. ...και ...Πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών (εφεξής η «προσβαλλόμενη») και

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «παρεμβαίνων»), που εδρεύει στην ..., Λεωφόρος ..., αριθμ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθούν η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το σκέλος που απορρίπτεται η προσφορά του και κρίνεται αποδεκτή η προσφορά του παρεμβαίνοντος.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 13.04.2021 πληρωμή στην EUROBANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για την οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 100.000,00 μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή, με την υπ' αριθμ. ...διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοιχτό δημόσιο ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων με αντικείμενο «Δημιουργία και έκδοση συλλεκτικού λευκώματος ιστορικού χαρακτήρα για την ...» και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, προϋπολογισθείσας συνολικά δαπάνης ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε καταχωρήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ την 25.01.2021 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 14.04.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του

διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες, μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τύπου του διαγωνισμού, στις 5.04.2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν . 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6. Επειδή, ο προσφεύγων έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό και, επομένως, εύλογα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Ωστόσο, με την υπό εξέταση προσφυγή ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης και κατά το μέρος που έκανε αποδεκτή την προσφορά του παρεμβαίνοντος. Σύμφωνα, δε, με τα προσφάτως κριθέντα (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 408/2018) η διαπλαστική ενέργεια της ακυρωτικής απόφασης της ΑΕΠΠ αποτελεί μία από τις κύριες συνέπειες αυτής και επενεργεί *erga omnes* σε αναδραμόντα χρόνο και, ως εκ του διαπλαστικού της χαρακτήρα, ενεργεί υπέρ και κατά πάντων. Η ακυρωθείσα πράξη θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα και κατ' αυτόν τον τρόπο επαναφέρεται αυτοδικαίως η πραγματική και νομική κατάσταση που υπήρχε πριν από την έκδοσή της. Με τη διαπλαστική απόφαση συντελείται η μεταβολή μιας έννομης σχέσης, δημιουργείται μια νέα νομική κατάσταση, το, δε, γεγονός της συντελεσθείσας αυτής νομικής μεταβολής πρέπει, κατά νομοθετική βούληση, να αναγνωρισθεί ως γεγονός αναμφισβήτητο. Το αναγνωριστικό-διαγνωστικό αυτό πόρισμα της ακυρωτικής απόφασης ανευρίσκεται στις αιτιολογίες της απόφασης και μάλιστα αποτελεί «προδικαστικό ζήτημα» του κυρίου ζητήματος, που είναι η ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης. Ως εκ τούτου, με βάση τα κριθέντα στην απόφαση ΕΑ ΣΤΕ 408/2018 σε περίπτωση, που με απόφαση της ΑΕΠΠ ακυρωθεί η απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος χωρεί η μετ'

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

εννόμου συμφέροντος προβολή εκ μέρους και νόμιμη εξέταση εκ μέρους της ΑΕΠΠ των λόγων που βάλλουν κατά της συμμετοχής του παρεμβαίνοντος χωρίς να απαιτείται να εκδοθεί νέα απόφαση της αναθέτουσας αρχής σε συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή.

Επειδή με την απόφαση του ΔΕΕ της 24 Μαρτίου 2021 (επί της υποθέσεως C-771/19, *NAMA Σύμβουλοι Μηχανικοί και Μελετητές Α.Ε. – LDK Σύμβουλοι Μηχανικοί Α.Ε.*), κατόπιν προδικαστικού ερωτήματος της Επιτροπής Αναστολών του ΣΤΕ, κρίθηκε ότι «ένας προσφέρων ο οποίος αποκλείστηκε από διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης σε στάδιο προγενέστερο του σταδίου της ανάθεσης της σύμβασης αυτής και του οποίου η αίτηση για την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης αποκλεισμού του από τη διαδικασία αυτή απορρίφθηκε μπορεί να προβάλλει, με την ταυτοχρόνως ασκηθείσα αίτησή του για την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης περί αποδοχής της προσφοράς άλλου προσφέροντος, όλους τους ισχυρισμούς που αφορούν παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων ή των εθνικών κανόνων μεταφοράς της νομοθεσίας αυτής, συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών που δεν έχουν σχέση με τις πλημμέλειες λόγω των οποίων αποκλείστηκε η προσφορά του. Η δυνατότητα αυτή δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή ενώπιον ανεξάρτητου εθνικού οργάνου, την οποία έπρεπε, βάσει του εθνικού δικαίου, να ασκήσει προηγουμένως ο εν λόγω προσφέρων κατά της απόφασης αποκλεισμού του, εφόσον η απόρριψη αυτή δεν έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου». Επομένως, εν προκειμένω, γίνεται δεκτό ότι μετ' εννόμου συμφέροντος ο προσφεύγων προβάλλει ισχυρισμούς κατά της προσφοράς του παρεμβαίνοντος που δεν σχετίζονται με τις πλημμέλειες για τις οποίες αποκλείστηκε η δική του προσφορά, παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από τον παρεμβαίνοντα.

7. Επειδή την 15.04.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

υπό κρίση προσφυγής σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή με τις υπ' αριθμ. 923/2021 και 1243/2021 Πράξεις της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή την 20.04.2021 η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού ότι αναστέλλεται η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών μέχρι την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής.

10. Επειδή ο παρεμβαίνων κατέθεσε στις 23.04.2021, ήτοι εμπροθέσμως, μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, την με αριθμό ΓΑΚ ΠΑΡ 2499/2021 παρέμβασή του, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώως έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά του έχει κριθεί αποδεκτή και έχει λάβει 115,75 βαθμούς και ως εκ τούτου, επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης.

11. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ την 26.04.2021 μέσω της επικοινωνίας του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού τις απόψεις της επί της προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα αυθημερόν.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή στον υπό κρίση διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς, ήτοι ο προσφεύγων, ο παρεμβαίνων και ο οικονομικός φορέας «...», οι οποίοι υπέβαλαν τις με αριθμ. συστήματος ..., ... και ... προσφορές τους αντίστοιχα. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ...Πρακτικό η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και της τεχνικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος, την απόρριψη της προσφοράς του διαγωνιζόμενου «...» και την κλήση του προσφεύγοντος προς παροχή

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

διευκρινίσεων κατ'άρθρον 102 παρ. 5 του ν. 4412/2016 καθώς από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι : « ...

-Τα μέλη της ομάδας έργου και πιο συγκεκριμένα οι κ.κ. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...και ..., δεν έχουν υποβάλει ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr) όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Τεχνική προσφορά, άρθρο Γ.δ.Β, σελ. 16)

-Για τον κ. ..., δεν έχει υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση αλλά ούτε αναφέρεται στο βιογραφικό του σημείωμα ότι ανήκει στο τακτικό προσωπικό του υποψήφιου αναδόχου, όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Τεχνική προσφορά/ Έκθεση τεχνικής προσφοράς, παράγραφος 3, σελ. 16)

-Δεν έχουν υποβληθεί βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης για κανένα από τα έργα της εταιρίας «...», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η εν λόγω εταιρία (ΤΕΥΔ της εταιρίας ..., σελ. 16), όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Κριτήρια επιλογής/Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σελ. 11)

-Δεν έχουν υποβληθεί οι συμβάσεις για τα έργα «ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ...Μέρος II FOLIOμονόφυλλο και βιβλίο» και «ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ...Μέρος II –βιβλίο» της εταιρίας «...», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η εν λόγω εταιρία (ΤΕΥΔ της εταιρίας ..., σελ. 16), όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Κριτήρια επιλογής/Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σελ. 11).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προσφορά της εταιρίας ... δεν καλύπτει τους όρους της με αρ. 0...Διακήρυξης.[...]. Κατόπιν δε της από 5.03.2021 υποβολής από τον προσφεύγοντα, η Επιτροπή Διαγωνισμού όπως αναφέρεται στο υπ' αριθμ. ...Πρακτικό, εισηγήθηκε τη βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος με 115,75 βαθμούς και την απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος διότι : «[...] 1ο) Για τα μέλη της ομάδας έργου (συγκεκριμένα οι κ.κ. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...και ...), που δεν έχουν υποβάλει ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr) αλλά μόνο σκαναρισμένες χειρόγραφα υπογεγραμμένες υπεύθυνες δηλώσεις, η εταιρία ...

θεωρεί ότι αποτελούν μια συνολική ομάδα εξωτερικών συνεργατών οι οποίοι σαν σύνολο θα φροντίσουν εφόσον ανακηρυχτούν ανάδοχοι να αναλάβουν την εκτέλεση του εν λόγω έργου. Σύμφωνα όμως με τη διακήρυξη (Τεχνική προσφορά, σελ. 16), το κάθε μέλος της ομάδας έργου πρέπει να υποβάλει ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr). Συνεπώς η προσφορά της εταιρίας ... δεν πληροί την ανωτέρω απαίτηση της διακήρυξης.

2ο) Για τον κ. ..., ο οποίος δεν έχει υποβάλει υπεύθυνη δήλωση, αλλά ούτε αναφέρεται στο βιογραφικό του σημείωμα ότι ανήκει στο τακτικό προσωπικό της εταιρίας, όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Τεχνική προσφορά/ Έκθεση τεχνικής προσφοράς, παράγραφος 3, σελ. 16), η συγκεκριμένη εταιρία επισήμανε ότι το συγκεκριμένο στέλεχος ανήκει στο προσωπικό της εταιρίας και επέδειξε την υποβληθείσα κατάσταση προσωπικού της εταιρίας.

3ο) Σχετικά με τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης για τα έργα της εταιρίας «...», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η εν λόγω εταιρία (ΤΕΥΔ της εταιρίας ..., σελ. 16), η εταιρία ... κατέθεσε τιμολόγια και τραπεζικές κινήσεις εξόφλησης τα οποία όμως δεν υποκαθιστούν τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης που απαιτεί η διακήρυξη (Κριτήρια επιλογής / Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σελ. 11). Επίσης κατέθεσε σχετικές βεβαιώσεις: α. για το έργο «ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ» και β. για το έργο «ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ». Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412, ως διευκρίνιση δεν νοείται η μεταγενέστερη υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης και άρα οι αναφερθείσες βεβαιώσεις δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

4ο) Σχετικά με τις συμβάσεις για τα έργα «ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ...Μέρος II –FOLIOμονόφυλλο και βιβλίο» και «ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ...Μέρος II –βιβλίο» της εταιρίας «...», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η εν λόγω εταιρία (ΤΕΥΔ της εταιρίας ..., σελ. 16), όπως προβλέπεται από τη Διακήρυξη (Κριτήρια επιλογής / Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σελ. 11),

η εν λόγω εταιρία προσκόμισε σχετικά παραστατικά καθώς και πίνακα με τραπεζικές κινήσεις εξόφλησης.[...]». Με την προσβαλλόμενη εγκρίθηκαν τα ως άνω Πρακτικά.

14. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται τα ακόλουθα : «[...] Στην συγκεκριμένη περίπτωση και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης για το περιεχόμενο που πρέπει να έχει η τεχνική προσφορά των υποψηφίων συμμετεχόντων υποβάλλαμε τεχνική μας προσφορά ως εξής:

(α) Ως Υπεύθυνο Έργου ο οποίος θα έχει την συνολική ευθύνη των εργασιών του αναδόχου, τη διοίκηση, την πρόοδο και τον συντονισμό όλων των στελεχών της ομάδας έργου, και υπεύθυνος για την διασφάλιση της ποιότητας του έργου, καθώς και την τήρηση των προδιαγραφών πληρότητας που θέτει η αναθέτουσα αρχή ορίστηκε ο μόνιμος υπάλληλος της εταιρείας μας κος ...με αναπληρώτρια την εκδότρια κα ..., νόμιμη εκπρόσωπο και διαχειρίστρια της δανείζουσας εμπειρίας εταιρείας ..., η οποία συμπλήρωσε και εξέδωσε την απαιτούμενη ψηφιακή υπεύθυνη δήλωση μέσω του e-gon την οποία και υποβάλλαμε κανονικά ηλεκτρονικά με την συμμετοχή μας

(β) Ως προτεινόμενος Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου ο οποίος θα έχει τη συνολική ευθύνη της ύλης, του περιεχομένου και της επιστημονικής επιμέλειας των κειμένων και θα συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη της Ομάδας Έργου για την επιστημονική αρτιότητα του έργου συνολικά, για την συμμετοχή της εταιρεία μας ορίστηκε ο Αναπληρωτής Καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας κος ...με αναπληρωτή του τον Καθηγητή Αρχιτεκτονικής κον ..., οι οποίοι και οι δύο με την σειρά τους συμπλήρωσαν και εξέδωσαν τις απαιτούμενες ψηφιακά σημασμένες υπεύθυνες δηλώσεις μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του e-gon τις οποίες και αυτές η εταιρεία μας υπέβαλε κανονικά στην σχετική ηλεκτρονική προσφορά της .

(γ) Λοιπά μέλη της Ομάδας Έργου τα οποία θα αναλάβουν την υλοποίηση των επιμέρους εργασιών (βιογραφικό – παρόμοια έργα) και τα οποία αναφέρονται ονομαστικά και παρατίθενται για το καθένα το αντικείμενο εργασίας που θα καλύψουν και η θέση και ο ρόλος του στο οργανωτικό σχήμα του Έργου, το

βιογραφικό τους σημείωμα, υπεύθυνη δήλωση κάθε μέλους, για εκείνα τα μέλη που δεν ανήκουν στο τακτικό προσωπικό του υποψήφιου Αναδόχου για την εκτέλεση του έργου της παρούσης, στην οποία αναλαμβάνεται η δέσμευση συμμετοχής στην προσδιορισθείσα θέση, και οποιοδήποτε άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση που θεμελιώνει τις ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες.

Σε εκτέλεση του παραπάνω όρου, προκύπτει ότι υποβάλαμε το σχετικό pdf αρχείο ψηφιακά υπογεγραμμένο από την νόμιμη εκπρόσωπο της εταιρείας μας με τις υπεύθυνες δηλώσεις δέκα εξωτερικών συνεργατών μας χειρόγραφα υπογεγραμμένες, που συμπλήρωναν την προτεινόμενη ομάδα έργου μας μαζί με όλες εκείνες τις απαιτούμενες πληροφορίες για τον κάθε ένα, πληρώνοντας έτσι με τον τρόπο αυτό όλες τις απαιτήσεις της διακήρυξης.

Πιο συγκεκριμένα η προτεινόμενη Ομάδα Έργου μας αποτελείται συνολικά από είκοσι τέσσερις ανθρώπους, μεταξύ των οποίων και οι δέκα αναφερόμενοι στο πρακτικό της Επιτροπής εξωτερικοί μας συνεργάτες ήτοι οι κ.κ. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...και ... οι οποίοι συνέταξαν, υπέγραψαν και υπέβαλλαν χειρόγραφα την σχετική υπεύθυνη δήλωση των σύμφωνα με τον σχετικό όρο της Διακήρυξης[...]

Οι συγκεκριμένες υπεύθυνες δηλώσεις των δέκα εξωτερικών συνεργατών μας με τις οποίες δήλωναν ρητά την δέσμευσή τους ως αντίστοιχα μέλη της Ομάδας Έργου στην υλοποίηση του συγκεκριμένου τμήματος του έργου που τους αφορούσε υπό την αίρεση φυσικά της ανάληψής του (βλ. σελ. 17 Διακήρυξης και που δεν είχαν την σχετική ψηφιακή σήμανση e-gon, απεστάλησαν για αυτό και στην φυσική μορφή τους πρωτότυπα υπογεγραμμένες χειρόγραφα χωριστά από τον κάθε ένα, μαζί με την εγγυητική επιστολή μας, εντός 3 ημερών από την υποβολή της ηλεκτρονικής πρότασης μας σύμφωνα με τον όρο της διακήρυξης [...]

Επικουρικά όμως και στην περίπτωση που ήθελε κριθεί από την Αρχή σας ότι όφειλαν να είχαν υποβάλλει όλα τα προτεινόμενα μέλη της Ομάδας Έργου μας υποχρεωτικά το κάθε ένα ηλεκτρονική ψηφιακά σημασμένη υπεύθυνη δήλωση

μέσο της πλατφόρμας e-gov.gr, τότε θα πρέπει να θεωρηθεί επίσης ότι τα υπόλοιπα μέλη της Ομάδας Έργου μας, πληρούν τουλάχιστον τις ελάχιστες απαιτήσεις της Διακήρυξης ήτοι με τον ορισμό των Υπευθύνων Έργου (κύριου και αναπληρωτή), των δύο προτεινόμενων Επιστημονικών Υπευθύνων (κύριου και αναπληρωτή) και των λοιπών εννέα (9) μελών της Ομάδας Έργου που ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό της εταιρείας μας οι οποίοι σύμφωνα με το πρακτικό της Επιτροπής έγιναν κανονικά αποδεκτοί και να μην ληφθούν υπόψη στην ομάδα έργου μας οι λοιποί προαναφερθέντες δέκα (10) επιστήμονες .

Κατά συνέπεια, οι υποβληθείσες Υπεύθυνες Δηλώσεις των μελών της απαιτούμενης από την διακήρυξη ελάχιστης Ομάδας Έργου είναι καθόλα νόμιμες, πληρούσες τις απαιτήσεις του Νόμου και της Διακήρυξης [...]

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΗΣ «...»

1^{ος} Λογος

[...] Από την επισκόπηση του υποβληθέντος ΤΕΥΔ της συνυποψήφιας εταιρείας «...» αλλά και από τα λοιπά έγγραφα της τεχνικής της προσφοράς, αναφέρει σαν προτεινόμενη Ομάδα Έργου που θα ασχοληθεί με την εκτέλεση του έργου τα παρακάτω στελέχη της:

1. Δρ. ..., Ιστορικός, Επιστημονικός Υπεύθυνος
2. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Επιστημονικός Υπεύθυνος
3. ..., Γραφίστας, υπεύθυνος έργου – επιμελητής εκδόσεων.
4. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Ερευνητής - Συγγραφέας
5. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Ερευνητής - Συγγραφέας
6. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Ερευνητής - Συγγραφέας
7. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Ερευνητής - Συγγραφέας
8. Δρ. ..., Αρχαιολόγος, Ερευνητής - Συγγραφέας
9. ..., Ιστορικός, Ερευνητής - Συγγραφέας
10. ..., Φιλολογος
11. ..., Μεταφραστής

12. ..., Γραφίστας

Από την επισκόπηση και του ΤΕΥΔ της δανείζουσας εμπειρίας εταιρείας «...» παρατηρούμε ότι από τον ανωτέρω πίνακα της προτεινόμενης ομάδας έργου της, εκτός από την κα ... και τον κον ...οι οποίοι ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό της εταιρείας «...» και τους γραφίστες ...και ..., οι οποίοι ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό της δανείζουσας εμπειρία εταιρείας «...», όλα τα υπόλοιπα 8 στελέχη που απαρτίζουν την προτεινόμενη ομάδα έργου της είναι ανεξάρτητοι ελεύθεροι επαγγελματίες επιστήμονες με τις ανάλογες γνωστικές ειδικότητες.

Μάλιστα από την επισκόπηση των συμφωνητικών που προσκόμισε η εταιρεία ...για να αποδείξει την μεταξύ της συνεργασία με τους εξωτερικούς συνεργάτες της, στο μεταξύ των ιδιωτικό συμφωνητικό με τον κον ...δεν υπάρχει καν η ιδιόχειρη υπογραφή του στο σχετικό πεδίο του συγγραφέα παρά μόνο η προηγμένη ψηφιακή υπογραφή της διαχειρίστριας της εταιρείας και η σφραγίδα της, γεγονός που καθιστά αυτομάτως το συγκεκριμένο προσκομισθέν συμφωνητικό χωρίς καμία ισχύ δέσμευσης.

Το ίδιο συμβαίνει και με τον δηλωθέντα επιστημονικό της υπεύθυνο Κον ...που στο ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας του απουσιάζει παντελώς έστω η ιδιόχειρη υπογραφή του, καθιστώντας αυτομάτως το συγκεκριμένο συμφωνητικό άνευ αξίας και την προτεινόμενη ομάδα έργου της εταιρείας χωρίς τον απαιτούμενο βασικό επιστημονικό υπεύθυνο.

Από την επισκόπηση που κάναμε σε κάθε μία υποβληθείσα υπεύθυνη δήλωση ενός εκάστου εκ των ανωτέρω στελεχών της προτεινόμενης ομάδας έργου της εταιρείας «...» παρατηρείται ότι καμία από αυτές δεν φέρει την απαραίτητη ψηφιακή σήμανση από τη ιστοσελίδα egon όπως απαιτεί η διακήρυξη αλλά όλες ανεξαιρέτως φέρουν ΜΟΝΟ την προηγμένη ψηφιακή υπογραφή της νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας «...» Κας ..., γεγονός που καθιστά όλες τις παραπάνω υπεύθυνες δηλώσεις αυτόματα άκυρες και ανίσχυρες αφού δεν

μπορεί δε μπορεί να θεωρηθεί σε καμία περίπτωση ότι δεσμεύουν τους δηλούντες.

Διέλαθε συνεπώς της προσοχής της Επιτροπής αξιολόγησης του διαγωνισμού της ότι όλες οι υποβληθείσες ανυπόγραφές υπεύθυνες δηλώσεις όλων των στελεχών της ομάδας έργου της «...» είναι άκυρες και συνάμα παράνομες διότι κανείς τρίτος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπογράψει σε υπεύθυνη δήλωση φυσικού προσώπου και ιδίως μέλους απαιτούμενης ομάδας έργου το οποίο με την σειρά του αναλαμβάνει δεσμευτικά την εκτέλεση συγκεκριμένου τμήματος αυτού.

Παρόλα' αυτά η Επιτροπή επικύρωσε αυτήν την παρανομία θεωρώντας τις έγκυρες και προχώρησε στην αξιολόγηση της - και τελικά βαθμολόγησης της συνυποψήφιας προτείνοντας μάλιστα και την προσωρινή κατακύρωση του διαγωνισμού της!!

Σχεδόν όλες οι υπεύθυνες δηλώσεις όμως φέρουν και δεύτερη σοβαρή πλημμέλεια που επίσης τις καθιστά επίσης άκυρες και ανίσχυρες αφού η σημειούμενη ημερομηνία πάνω από την θέση της απύσας υπογραφής του εκάστοτε φυσικού προσώπου – μέλους της Ομάδας Έργου ΔΕΝ ΤΑΥΤΙΖΕΤΑΙ με την ημερομηνία της της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής της νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Ενδεικτικά, ως παράδειγμα κακής και παράνομης αυτής πρακτικής είναι η ανυπόγραφή υπεύθυνη δήλωση της κας ... η οποία φέρει ημερομηνία στην θέση της υπογραφής 01.02.2021 ενώ στη συνέχεια την υπογράφει ψηφιακά στις 05.02.2021 νόμιμη εκπρόσωπος της συνυποψήφιας εταιρείας κα .... !

Το ίδιο συμβαίνει και με τις υποτιθέμενες υπεύθυνες ανυπόγραφές δηλώσεις των προτεινόμενων υπολοίπων στελεχών ..., ..., ..., ...και ...

Έσφαλλε συνεπώς και στο σημείο αυτό η Επιτροπή αξιολόγησης και για το λόγο αυτό πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη[...].».

15. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται ότι : «[...] υπάρχει εκ μέρους της προσφεύγουσας παρέκκλιση από τους όρους της Διακήρυξης του διαγωνισμού [...]

Στο δεύτερο μέρος της προσφυγής της, η προσφεύγουσα ψευδώς αναφέρει πως οι Υπεύθυνες Δηλώσεις οκτώ μελών της προτεινόμενης Ομάδας Έργου της εταιρείας ...είναι ανυπόγραφες, καθώς όλες φέρουν την απαραίτητη ψηφιακή σήμανση από την πύλη E-Gov όπως αυτό αποδεικνύεται από τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που υπάρχουν στον ηλεκτρονικό φάκελο τεχνικής προσφοράς του εν λόγω συμμετέχοντα οικονομικού φορέα, στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ. Όλες οι Υπεύθυνες Δηλώσεις έχουν εκδοθεί μέσω της Πύλης e-gov και διαθέτουν τα σχετικά διακριτικά. Το γεγονός ότι επιπροσθέτως των ανωτέρω οι εν λόγω υπεύθυνες δηλώσεις φέρουν και την ψηφιακή υπογραφή της νομίμου εκπροσώπου της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό εταιρείας, πέραν του ότι μπορεί να κριθεί περιττό, σε καμία περίπτωση αυτό ούτε αίρει την εγκυρότητα των ηλεκτρονικών Υπευθύνων Δηλώσεων ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι υποκαθιστά την ηλεκτρονική υπογραφή που ετέθη από κάθε φυσικό πρόσωπο μέσω της διαδικασίας σύνταξης και υπογραφής Υπευθύνων Δηλώσεων μέσω της Πύλης e-gov.

Επιπροσθέτως, αυτονόητο είναι πως η περιττή ηλεκτρονική υπογραφή της νομίμου εκπροσώπου της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό εταιρείας επί των σχετικών Υπευθύνων Δηλώσεων, δεν έχει καμία βαρύτητα, δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη και συνεπώς δεν ελέγχεται η ημερομηνία που αυτή ετέθη επί των συγκεκριμένων αρχείων. [...]

16. Επειδή ο παρεμβαίνων προβάλλει τα ακόλουθα : « [...]». 3.1. Σχετικά με τον πρώτο λόγο προσφυγής που επικαλείται η προσφεύγουσα κατά της απόφασης και των πρακτικών της Αναθέτουσας Αρχής.

Περί των υπεύθυνων δηλώσεων της ομάδας έργου της προσφεύγουσας Αρχικά, η Αναθέτουσα Αρχή ορθώς και σύμφωνα με την Διακήρυξη αποφάσισε να αποκλείσει την προσφεύγουσα, καθώς, μεταξύ άλλων, κάποια εκ των μελών της ομάδας έργου της, δεν κατέθεσαν υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr), κατά ρητή και ευθεία παραβίαση των όρων της Διακήρυξης.

Σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης, που ισχύουν για όλους τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, ρητώς προβλέπεται, ότι ΟΛΕΣ δηλαδή οι υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της ομάδας έργου πρέπει να υποβάλλονται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης www.gov.gr (βλ. άρθρο 3, Κεφ. «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» περ. Γ' σελ. 16 της Διακήρυξης).

Πέραν δε της προαναφερόμενης ευθείας και αδικαιολόγητης παραβίασης της Διακήρυξης από την προσφεύγουσα, μεγάλος αριθμός από τις υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της ομάδας έργου, τις οποίες έχει υποβάλλει η προσφεύγουσα ως δικαιολογητικά συμμετοχής, όχι μόνο δεν έχουν εκδοθεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης www.gov.gr αλλά ούτε καν φέρουν ψηφιακή υπογραφή.

Περί του επικουρικής προβαλλόμενου (στον πρώτο λόγο προσφυγής) λόγου
Εν συνεχεία, ο επικουρικής προβαλλόμενος λόγος είναι εξίσου αβάσιμος και ενάντια στα διαλαμβανόμενα στην Διακήρυξη. Συγκεκριμένα, ακόμα και αν ακυρωθούν τα μέλη της ομάδας έργου που δεν υπέβαλαν την υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Διακήρυξη, ήτοι ηλεκτρονικά μέσω www.gov.gr, όπως παντελώς αβάσιμα (νόμω και ουσία) και αυθαίρετα προτείνει η προσφεύγουσα, πουθενά στην τεχνική προσφορά που έχει καταθέσει δεν προκύπτει ποιος θα εκτελέσει τις εργασίες - καθήκοντα των μελών της ομάδας έργου που θα αποκλειστούν!

Άλλωστε, σε περίπτωση αλλαγής κάποιου μέλους της ομάδας έργου του οικονομικού φορέα, αυτό δύναται να λάβει χώρα μόνο κατόπιν απόφασης από την Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με την ρητή πρόβλεψη στο Άρθρο 1ο, Κεφ. «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα», σελ. 12 της Διακήρυξης, ειδάλλως πρόκειται για εναλλακτική προσφορά εκ μέρους της προσφεύγουσας, η οποία απαγορεύεται και δεν μπορεί να γίνει δεκτή από την Αναθέτουσα Αρχή, όπως αναγράφεται ρητώς στο άρθρο 6ο, κεφ. «Λόγοι απόρριψης προσφορών», σελ. 23 της Διακήρυξης.

Συμπερασματικά, οι παραπάνω ευθείες παραβιάσεις της Διακήρυξης από την προσφεύγουσα, είναι τόσο εμφανείς και αθεράπευτες, που καθιστούσαν την

απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, από την Αναθέτουσα Αρχή, μονόδρομο. Σε περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή είχε πράξει διαφορετικά, αποδεχόμενη δηλαδή την προσφορά της προσφεύγουσας, θα είχε υπερβεί τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, παραβιάζοντας την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων του αρ. 18 § 1 του Ν. 4412/2016, προσβάλλοντας την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που πρέπει να δημιουργεί στους διαγωνιζομένους και θα διέπραττε υπέρβαση εξουσίας καθότι θα ζητούσε στοιχεία τα οποία δεν είχε ορίσει με την Διακήρυξη, η οποία, ως γνωστόν, αποτελεί νομικά δεσμευτικό κείμενο και οι όροι της οποίας είναι απαράβατοι και η τήρησή τους δεσμευτική τόσο για την Αναθέτουσα Αρχή όσο και για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (αρ. 91 § 1 Ν. 4412/2016). Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να απορριφθεί. [...]Σχετικά με τον πρώτο λόγο της προσφεύγουσας για την απόρριψη της προσφοράς μας

Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, το ιδιωτικό συμφωνητικό των κ. ...& ...(μελών της ομάδας έργου μας) είναι νομίμως υπογεγραμμένο και μάλιστα ψηφιακά από τον καθένα από αυτούς (βλ. Σχετικά 1 & 2). Ωστόσο, εκ των υστέρων, μετά την ηλεκτρονική υποβολή των δικαιολογητικών από μέρους της εταιρείας μας, μάλλον προέκυψε κάποιο τυπικό τεχνικό, άγνωστο σε εμάς, σφάλμα, από την τοποθέτηση δεύτερης ψηφιακής υπογραφής, της δική μας δηλαδή, στο ήδη ψηφιακά υπογεγραμμένο από τα προαναφερθέντα μέλη ιδιωτικό συμφωνητικό. Πιο συγκεκριμένα, οι κ.κ. ...και ...είχαν ήδη υπογράψει, ψηφιακά, έκαστος, το ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας τους με την εταιρεία μας. Στην συνέχεια έπρεπε να υπογράψουμε και εμείς, το έτερο δηλαδή συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο και πράξαμε. Πλην όμως, εκ των υστέρων διαπιστώθηκε ότι η τοποθέτηση της δεύτερης ψηφιακής υπογραφής της εταιρείας μας είτε αλλοίωσε είτε αφήρεσε εντελώς, από τα ιδιωτικά συμφωνητικά, τις προηγούμενες τοποθετημένες ψηφιακές υπογραφές των μελών της ομάδας έργου μας. Όπως είναι εύλογο, αυτό δεν κατέστη αντιληπτό από την εταιρεία μας παρά μόνο μετά την υποβολή των δικαιολογητικών.

Επισημαίνουμε δε ότι μόλις πληροφορηθήκαμε για την ενδεχόμενη απουσία ψηφιακών υπογραφών σε έγγραφά μας, επικοινωνήσαμε αμέσως, δια του πληρεξουσίου και υπογράφοντα την παρούσα παρέμβαση δικηγόρου μας, τόσο με εκπρόσωπο του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όσο και με εκπρόσωπο της Αρχής Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προκειμένου να μας δοθούν εξηγήσεις και απαντήσεις ως προς το τεχνικό αυτό σφάλμα. Προς τούτο, με την παρούσα προσκομίζουμε και αντίγραφο του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστείλαμε προς τους ως άνω φορείς καθώς και την απάντηση του Προϊσταμένου Τμήματος Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του ... (Σχετικό 3).

Σε κάθε περίπτωση τα ιδιωτικά συμφωνητικά με τους κ.κ. ...και

...ήσαν εξαρχής ψηφιακά υπογεγραμμένα και από τους

ίδιους, τούτο δε αποδεικνύεται δια των αντιγράφων των ιδιωτικών συμφωνητικών που προσκομίζουμε (υπό Σχετικά 1 και 2) καθώς και δια υπεύθυνης δήλωσής τους ότι πράγματι τα είχαν υπογράψει ψηφιακά προ της υποβολής τους ως δικαιολογητικά για τη συμμετοχή στον εν θέματι διαγωνισμό, τις οποίες επίσης προσκομίζουμε με την παρούσα παρέμβαση (Σχετικά 4 & 5).

Ταυτόχρονα, επισημαίνεται ότι τα ως άνω, αλλά και εν γένει, ιδιωτικά συμφωνητικά εκ του περισσού προσκομίζονται (ως αποδεικτικά της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των μελών της ομάδας έργου μας) καθώς ο σχετικός όρος της διακήρυξης απαιτεί την προσκόμιση Υ.Δ. συνεργασίας ή σύμβαση (βλ. άρθρο 1ο, Κεφ. «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων» σελ. 12 της Διακήρυξης)[...]

Εμείς, όπως ξεκάθαρα προκύπτει από τα δικαιολογητικά συμμετοχής μας, έχουμε σε κάθε περίπτωση προσκομίσει υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας.

Εν συνεχεία, η επικαλούμενη από την προσφεύγουσα απουσία ψηφιακής σήμανσης ή διακριτικού γνωρίσματος, από το έντυπο των υπεύθυνων της ομάδας έργου μας δηλώσεων, δεν συνιστά δική μας ευθύνη και σε καμία περίπτωση δεν τις καθιστά παράνομες ή άκυρες. Αρχικά, όλες οι υπεύθυνες δηλώσεις μας έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Διακήρυξη, δηλαδή μέσω www.gov.gr, είναι γνήσιες και καθόλα έγκυρες και η γνησιότητα - εγκυρότητά τους μπορεί να διασταυρωθεί από τον κωδικό που φέρουν πάνω αριστερά, μέσω της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαδικασίας ελέγχου της εγκυρότητας τους στο ακόλουθο link: <https://www.gov.gr/ipresies/polites-kai-kathemerinoteta/upeuthune-delose-kaixousiodotese/elegkhos-egkurotetas-egggraphon-gov-gr>. Ούτως ή άλλως το κείμενο της Διακήρυξης απαιτεί απλώς οι υπεύθυνες δηλώσεις να έχουν εκδοθεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης www.gov.gr, όχι να φέρουν την οποιαδήποτε ειδική ψηφιακή σήμανση. Σε κάθε περίπτωση, και προς επίρρωση των ανωτέρω, με την παρούσα προσκομίζουμε και τις υπό κρίση υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της ομάδας έργου, φέρουσες όλες τις ψηφιακές σημάνσεις, οι οποίες και εκτήθησαν μέσω της ως άνω αναφερθείσας διαδικασίας επαλήθευσης, ώστε να καταστεί απολύτως σαφές ότι οι ήδη υποβληθείσες στο πλαίσιο του διαγωνισμού υπεύθυνες δηλώσεις παραμένουν γνήσιες, έγκυρες και δεσμευτικές για τα πρόσωπα της ομάδας έργου που τις συνέταξαν (Σχετικά 6 - 13).

Συναφώς, η προσφεύγουσα τεχνηέντως συγχέει την έννοια του εκδότη με αυτήν του υποβάλλοντος ενός εγγράφου – δικαιολογητικού και δη των υπεύθυνων δηλώσεων, επικαλούμενη, όλως αυθαιρέτως και αβασίμως, ότι λόγω της θέσης της δικής μας ψηφιακής υπογραφής στις υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της ομάδας έργου, οι υπεύθυνες αυτές δηλώσεις καθίστανται αυτομάτως άκυρες και παράνομες. Είναι τουλάχιστον αστείο να πρέπει να εξηγήσουμε τα αυτονόητα.

Η ψηφιακή υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου μας ετέθη στις υπεύθυνες δηλώσεις της ομάδας έργου μας, εκφράζοντας την βούληση μας να τις

χρησιμοποιήσουμε ως δικαιολογητικά μας για την συμμετοχή μας στον διαγωνισμό, όχι αντί του εκδότη. Η ψηφιακή υπογραφή του εκδότη των υπευθύνων δηλώσεων παραμένει στο κείμενο των δηλώσεων. Σύμφωνα άλλωστε με το άρθρο 3ο, κεφ. «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», σελ. 17 της Διακήρυξης, τα δικαιολογητικά συμμετοχής μας πρέπει να φέρουν δική μας ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης. Ουδενμία, λοιπόν, σχέση ή έννομη συνέπεια έχει η θέση της ψηφιακής μας υπογραφής με την δεσμευτική ισχύ των υπευθύνων δηλώσεων, οι οποίες συνεχίζουν να δεσμεύουν τους εκδότες αυτών.

Είναι πραγματικά ανήκουστο και παντελώς αβάσιμος, αναληθής και εξοργιστικός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της ομάδας έργου μας, οι οποίες έχουν εκδοθεί κανονικά και είναι καθόλα έγκυρες, και η εγκυρότητα αυτών μπορεί να διασταυρωθεί ακόμα και από την ίδια την προσφεύγουσα, μέσω της ηλεκτρονικής διαδικασίας επαλήθευσης που αναφέρουμε παραπάνω, είναι παράνομες ή άκυρες. Πραγματικά είναι εξωφρενικό το γεγονός ότι η προσφεύγουσα, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι ούτε πληρούσε ούτε πληροί τις προϋποθέσεις της Διακήρυξης και έχοντας προβεί σε ουσιώδεις πλημμέλειες όσον αφορά τη δική της προσφορά, επιχειρεί με παρελκυστικούς ισχυρισμούς να ανακόψει τη διαγωνιστική διαδικασία και να πλήξει την καθόλα νόμιμη και προσήκουσα συμμετοχή μας σε αυτήν.

Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων, καθίσταται σαφές ότι ουδενμία ακυρότητα ή παρανομία υπάρχει τόσο για τις υπεύθυνες δηλώσεις όσο και τα συμφωνητικά των μελών της ομάδας έργου μας. Τουναντίον, σεβόμενοι την τυπικότητα της διαδικασίας πράξαμε κατά γράμμα και με το παραπάνω όσα απαιτούσε η Διακήρυξη, προσκομίζοντας, για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των μελών της ομάδας έργου μας, νόμιμες και καθόλα έγκυρες υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας όσο και συμβάσεις, παρόλο που η ίδια η Διακήρυξη απαιτούσε μόνο ένα εξ αυτών (βλ. άρθρο 1ο της Διακήρυξης).[...].»

17. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης[...]».

18. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως :[...] ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.)[...]».

19. Επειδή το άρθρο 75 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. [...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν

εκτελεστεί κατά το παρελθόν. [...]5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.».

20. Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102[...].».

21. Επειδή το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης».

22. Επειδή το άρθρο 27 του ν. 4727/2020 ορίζει ότι : « 1. Κάθε φυσικό πρόσωπο που ενεργεί για τον εαυτό του ατομικά ή ως νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου (χρήστης) δύναται να εκδίδει έγγραφα μέσω της ΕΨΠ. Στην έννοια του χρήστη περιλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα που ενεργούν ως δικαστικοί συμπαραστάτες. 2. Για την έκδοση εγγράφων μέσω

της ΕΨΠ απαιτείται η προηγούμενη αυθεντικοποίηση του χρήστη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24. 3. Τα έγγραφα της παρ. 1 φέρουν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό επαλήθευσης και προηγμένη ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από όλους τους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες:

α) Ως ηλεκτρονικά έγγραφα διακινούμενα με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), χωρίς να απαιτείται ηλεκτρονική υπογραφή ή άλλη ηλεκτρονική σφραγίδα και με ισχύ πρωτότυπου εγγράφου.

β) Ως έντυπα έγγραφα, εφόσον εκτυπωθούν από τη διαδικτυακή εφαρμογή της ΕΨΠ, χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις ή διαδικασία επικύρωσης και με ισχύ αντιγράφου. 4. Η επαλήθευση του περιεχομένου του εγγράφου από τον λήπτη γίνεται μέσω της υπηρεσίας επαλήθευσης που παρέχεται από την ΕΨΠ με τη χρήση του μοναδικού αναγνωριστικού αριθμού επαλήθευσης».

23. Επειδή το άρθρο 27 της από 20.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου(ΦΕΚ 68Α/2020) ορίζει ότι : «2. [...] Η υπεύθυνη δήλωση που συντάσσεται μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης έχει την ίδια ισχύ, τόσο στην ηλεκτρονική όσο και στην έντυπη μορφή της, με έγγραφο που φέρει βεβαίωση γνήσιου υπογραφής του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α` 45). Η ημερομηνία που αναγράφεται στην προηγμένη ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αντιστοιχεί στην ημερομηνία έκδοσης της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης. Εφόσον τηρούνται οι όροι του προηγούμενου εδαφίου, η ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση, τόσο ως ηλεκτρονικό όσο και ως έντυπο έγγραφο, συνιστά έγγραφο βέβαιης χρονολογίας.[...]

24. Επειδή σύμφωνα με τη με αριθμ. πρωτ. ... ΕΞ 2020/23.02.2020 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών με θέμα «Επείγουσες οδηγίες για τη εφαρμογή των ψηφιακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης και εξουσιοδότησης στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr)»:

« [...]Γ. Διαδικασία έκδοσης Ηλεκτρονικής Υπεύθυνης Δήλωσης (e-dilosi).

Γ1. Ενέργειες πολιτών

α) Αφού ολοκληρωθεί η αυθεντικοποίηση, ο χρήστης προβαίνει στην επιλογή του επιθυμητού μεταξύ των προσυμπληρωμένων προτύπων ή του γενικού προτύπου με ελεύθερο κείμενο. Τα προσωπικά στοιχεία του χρήστη εμφανίζονται προσυμπληρωμένα στην υπεύθυνη δήλωση. Στην περίπτωση που στο επιλεγέν πρότυπο δεν εμφανίζονται προσυμπληρωμένα όλα τα στοιχεία του χρήστη, τα κενά πεδία συμπληρώνονται από τον ίδιο τον χρήστη. Τέλος, ο χρήστης συντάσσει την υπεύθυνη δήλωση με βάση το πρότυπο που επέλεξε.

β) Ο χρήστης, αφού προβεί σε επισκόπηση της συνταχθείσας υπεύθυνης δήλωσής του, πρέπει να ακολουθήσει τη διαδικασία συναίνεσης/αποδοχής του περιεχομένου της. Η διαδικασία αυτή διενεργείται μέσω της αποστολής από το σύστημα ενός μοναδικού κωδικού, που του αποστέλλεται με SMS στον αριθμό κινητού τηλεφώνου που έχει δηλώσει.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της περιγραφόμενης στην προηγούμενη υποπαράγραφο (β) διαδικασίας συναίνεσης/αποδοχής, ολοκληρώνεται η έκδοση της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης, η οποία, πλέον, φέρει έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό επαλήθευσης σε αλφαριθμητική μορφή και σε μορφή QR code καθώς και την ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στην οποία αναγράφεται η ακριβής ημερομηνία και ώρα. Ο χρήστης μπορεί είτε να αποθηκεύσει τοπικά στον υπολογιστή του το αρχείο της υπεύθυνης δήλωσης ή να επιλέξει να του σταλεί ο υπερσύνδεσμος μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (email) ή μέσω γραπτού μηνύματος (sms). Η αναγραφόμενη στην ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ημερομηνία αντιστοιχεί και λογίζεται ως ημερομηνία έκδοσης της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης. Με αυτόν τον τρόπο, ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση, που συντάχθηκε σύμφωνα με τα ανωτέρω, συνιστά έγγραφο βέβαιης χρονολογίας, τόσο στην ηλεκτρονική όσο και στην έντυπη μορφή της. [...]Τονίζεται ότι δεν απαιτείται σε καμία περίπτωση επικύρωση της

εκτυπωμένης υπεύθυνης δήλωσης ούτε βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής του χρήστη [...]

25. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι : « [...]ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι- ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΡΘΡΟ 1^ο ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Λόγοι αποκλεισμού:

[...] 5. Εάν δεν προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν την τεχνική και επαγγελματική του ικανότητα.

Κριτήρια επιλογής

[...] Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα:

[...] Η ομάδα έργου θα πρέπει να απαρτίζεται από κατάλληλες ειδικότητες επιστημόνων και επαγγελματιών, οι οποίοι θα πρέπει να μπορούν να ανταποκριθούν στην διασφάλιση της ποιότητας του έργου, στην επιστημονική αρτιότητα αλλά και στην υλοποίηση του έργου συνολικά.

Όλα τα στελέχη της ομάδας έργου θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον πενταετή (5) επαγγελματική εμπειρία στην οργάνωση, το σχεδιασμό και την υλοποίηση ιστορικών εκδόσεων.

Η εμπειρία για τα φυσικά πρόσωπα της ομάδας έργου θα προσδιορίζεται από την προϋπηρεσία τους σε οικονομικούς φορείς που εκτελούν αντίστοιχα έργα και θα τεκμηριώνεται από δείγματα σχετικών έργων-εργασιών της τελευταίας τουλάχιστον πενταετίας.

Η στελέχωση της Ομάδας Έργου του αναδόχου πρέπει να έχει την παρακάτω δομή: (α) Υπεύθυνος Έργου, ο οποίος θα έχει την συνολική ευθύνη των εργασιών του αναδόχου, τη διοίκηση, την πρόοδο και τον συντονισμό όλων των στελεχών της ομάδας έργου, θα είναι υπεύθυνος για την διασφάλιση της ποιότητας του έργου, καθώς και την τήρηση των προδιαγραφών πληρότητας που θέτει η αναθέτουσα αρχή,

Το στέλεχος του αναδόχου που θα αναλάβει τον ρόλο του Υπεύθυνου του Έργου πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον πενταετή (5 έτη) επαγγελματική εμπειρία στην οργάνωση, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ιστορικών

εκδόσεων και έργων επικοινωνίας, ενημέρωσης και προβολής για φορείς του Ιδιωτικού και Δημόσιου τομέα.

(β)Επιστημονικός Υπεύθυνος, ο οποίος θα έχει τη συνολική ευθύνη της ύλης, του περιεχομένου και της επιστημονικής επιμέλειας των κειμένων και θα συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη της Ομάδας Έργου για την επιστημονική αρτιότητα του έργου συνολικά.

Το στέλεχος του Αναδόχου που θα αναλάβει τον ρόλο του Επιστημονικού Υπεύθυνου πρέπει να είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με ερευνητικό και συγγραφικό έργο στο γνωστικό πεδίο του αντικειμένου του παρόντος έργου (π.χ. αρχαιολόγος, ιστορικός κλπ), κάτοχος Διδακτορικού και να διαθέτει τουλάχιστον πενταετή (5 έτη) επιστημονική εμπειρία.

(γ)Λοιπά μέλη της Ομάδας Έργου, τα οποία θα αναλάβουν την υλοποίηση των επιμέρους εργασιών.

Τα μέλη της Ομάδας Έργου, θα αναφέρονται ονομαστικά και θα παρατίθενται για το καθένα τα εξής στοιχεία: (α) το αντικείμενο εργασίας που θα καλύψουν, (β) η θέση και ο ρόλος στο οργανωτικό σχήμα του Έργου, (γ) βιογραφικό σημείωμα, (δ) υπεύθυνη δήλωση κάθε μέλους, για εκείνα τα μέλη που δεν ανήκουν στο τακτικό προσωπικό του υποψήφιου Αναδόχου για την εκτέλεση του έργου της παρούσης, στην οποία αναλαμβάνεται η δέσμευση συμμετοχής στην προσδιορισθείσα θέση, και (ε) οποιοδήποτε άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση που θεμελιώνει τις ελάχιστες απαιτούμενες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες.

[...] Στήριξη στην ικανότητα τρίτων:

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά στα κριτήρια της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς (δύνανται, επίσης, να στηρίζονται και στις ικανότητες του/ των υπεργολάβων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/ τμημάτων της υπό ανάθεση σύμβασης). Για τις ανάγκες της παρούσας Διακήρυξης αλλά και τη

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

φύση των υπόψη εργασιών, τα μέλη της Ομάδας Έργου δεν θεωρούνται τρίτοι.

Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται (πχ ΥΔ συνεργασίας ή σύμβαση).[...]

ΑΡΘΡΟ 2^ο ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Οι προσφέροντες υποβάλλουν ηλεκτρονικά μαζί με την προσφορά τους, επί ποινή αποκλεισμού, τα έγγραφα και δικαιολογητικά που προβλέπονται στα άρθρα 72, 79, 92 παρ.6, στα άρθρα 93 και 94 του Ν.4412/2016, σε μορφή αρχείου .pdf, σύμφωνα με το άρθρο 15 της ΥΑ 56902/215/19-5-2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» (ΦΕΚ/Β/1924/2-6-2017), όπως αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω.

Τα περιεχόμενα του ηλεκτρονικού φακέλου της προσφοράς ορίζονται ως εξής:

(α) ένας (υπο)φάκελος⁴ με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική προσφορά»

(β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά». [...]

ΑΡΘΡΟ 3^ο ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΦΑΚΕΛΟΥ

«ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ–ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ»

Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται:

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

[...]Γ. Για την απόδειξη της καταλληλότητας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, της Τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας υποβάλλονται :

[...]δ. Για τα φυσικά πρόσωπα της ομάδας έργου

A) Τίτλοι σπουδών

B) Η εμπειρία θα προσδιορίζεται από την προϋπηρεσία τους σε οικονομικούς φορείς που εκτελούν αντίστοιχα έργα και θα τεκμηριώνεται από δείγματα σχετικών έργων-εργασιών της τελευταίας τουλάχιστον πενταετίας.

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

Επισημαίνεται ότι τα μέλη της Ομάδας Έργου θα πρέπει να υποβάλουν για τα ανωτέρω ηλεκτρονική Υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr) [...]

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής.

Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο με τα στοιχεία του διαγωνισμού (πλήρης τίτλος της υπηρεσίας που διενεργεί το διαγωνισμό, αριθμός της διακήρυξης και καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών), τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο, φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή. Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων.[...]

ΑΡΘΡΟ 6° ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

[...] **ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**

Η αναθέτουσα αρχή, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παρούσα διακήρυξη,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016, [...] ζ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις από τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές [...]».

26. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

27. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27). Περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

28. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

29. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου....*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

30. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να

αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερομένα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής αυτών.. (Βλ. Δ. Ράικο, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.).

32. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C

336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις. Η δε αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Επιπροσθέτως η αναθέτουσα αρχή, κατά την άσκηση της ευχέρειας εκτιμήσεως που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, πρέπει να μεταχειρίζεται τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, κατά τρόπο ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να εκληφθεί ως έχουσα αδικαιολογήτως περιαγάγει σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους τους οποίους αφορά η αίτηση αυτή (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 43)». Η δε δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των

δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς χωρίς βέβαια να μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

33. Επειδή στο άρθρο 3 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης προβλέπεται ότι για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας πρέπει να προσκομιστούν στο φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς, μεταξύ άλλων, ηλεκτρονικές υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της Ομάδας Έργου του διαγωνιζόμενου, εκδοθείσες μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr) στις οποίες θα αναφέρονται οι τίτλοι σπουδών και η εμπειρία τους. Επομένως, για έκαστο φυσικό πρόσωπο που θα δηλωθεί από τον συμμετέχοντα ως μέλος της Ομάδας Έργου του, απαιτείται η υποβολή της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 3 της διακήρυξης, άλλως συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς λόγω μη προσκόμισης απαιτούμενου δικαιολογητικού και μη απόδειξης της πλήρωσης του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας κατα τα αναφερόμενα στα άρθρα 2 και 6 της διακήρυξης. Σημειωτέον ότι, εξαιρουμένων του Υπεύθυνου Έργου και του Επιστημονικού Συνεργάτη, ουδόλως στο άρθρο 2 της διακήρυξης όπου τίθενται οι απαιτήσεις του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, γίνεται μνεία περί ελάχιστου αριθμού των λοιπών μελών της Ομάδας Έργου του διαγωνιζόμενου, το οποίο επαφίεται στη διακριτική του ευχέρεια. Εξάλλου, στο ίδιο άρθρο διευκρινίζεται ότι τα μέλη της Ομάδας Έργου δεν θεωρούνται τρίτοι φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο υποψήφιος και άρα δεν απαιτείται να υποβληθεί σχετική υπεύθυνη δήλωση συνεργασίας.

34. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο προσφεύγων στο αρχείο υπό τίτλο «ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ» δήλωσε, πέραν του Υπεύθυνου Έργου και του Επιστημονικού

Συνεργάτη, είκοσι δύο άτομα ως λοιπά μέλη της Ομάδας Έργου του. Ωστόσο, ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και συνομολογεί και ο προσφεύγων, για δέκα εξ'αυτών των λοιπών μέλων της Ομάδας Έργου, ήτοι για τους κ.κ. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...και ... δεν έχουν υποβληθεί οι απαιτούμενες κατά το άρθρο 3 της διακήρυξης ηλεκτρονικές υπεύθυνες δηλώσεις αλλά αντίγραφα έντυπων υπεύθυνων δηλώσεων υπογεγραμμένα ιδιοχείρως. Ο δε ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι οι σχετικές δηλώσεις υποβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 2 της διακήρυξης προς απόδειξη της ύπαρξης δέσμευσης των τρίτων φορέων προβάλλεται καταρχάς αλυσιτελώς καθώς ουδόλως τούτο αναιρεί την απαίτηση περί υποβολής ηλεκτρονικών υπεύθυνων δηλώσεων για το σύνολο των μέλων της Ομάδας Έργου, η οποία αποτελεί διακριτή υποχρέωση, ενώ ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι τα μέλη της Ομάδας Έργου αποτελούν τρίτοι στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο προσφεύγων, το οποίο όμως, εν προκειμένω, βάσει ρητής διάταξης της διακήρυξης δεν ισχύει. Επίσης, επί εσφαλμένης προϋπόθεσης ερείδεται και ο επικουρικώς προβαλλόμενος ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η προσφορά του είναι αποδεκτή διότι τα υπόλοιπα μέλη της Ομάδας Έργου του πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις της διακήρυξης, καθώς η διακήρυξη δεν περιλαμβάνει πρόβλεψη περί ελάχιστου αριθμού των μελών της Ομάδας Έργου, ούτε εξάλλου ο προσφεύγων έχει δηλώσει στην προσφορά του ότι τα πρόσωπα για τα οποία δεν έχουν υποβληθεί οι ηλεκτρονικές υπεύθυνες δηλώσεις δεν εντάσσονται στην Ομάδα Έργου του, τουναντίον ρητώς δηλώνει συγκεκριμένα καθήκοντα για έκαστο εξ'αυτών, τα οποία ουδέν έτερο μέλος της Ομάδας Έργου του δηλώνεται ότι θα τα εκτελεί. Πέραν τούτων, αλυσιτελώς ο προσφεύγων προβάλλει ότι στον έντυπο φάκελο της προσφοράς προσκομίστηκαν οι πρωτότυπες υπεύθυνες δηλώσεις, καθώς καταρχάς οι επιμαχες δηλώσεις αποτελούν ηλεκτρονικά έγγραφα που δεν απαιτείται η προσκόμισή τους στον έντυπο φάκελο αλλά και διότι η υποβολή των πρωτοτύπων εγγράφων στον έντυπο φάκελο αποτελεί έτερη, διακριτή υποχρέωση από την απαίτηση υποβολής στον ηλεκτρονικό

φάκελο της προσφοράς των ηλεκτρονικών υπεύθυνων δηλώσεων για όλα τα μέλη της Ομάδας Έργου. Συνεπώς, βάσει και των εκτεθέντων στις σκέψεις 26-30, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δεσμία αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά του προσφεύγοντος λόγω μη υποβολής απαιτούμενων δικαιολογητικών και μη απόδειξης της πλήρωσης του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, οι δε ως άνω πλημμέλειες της προσφοράς του προσφεύγοντος ουδόλως ήταν δεκτικές διευκρίνισης βάσει του άρθρου 102 του ν.4412/2016, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα υπό σκέψη 32, θα είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της προσφοράς του προσφεύγοντος. Ωστόσο, ως έχει ήδη εκτεθεί υπό σκέψη 13, η αναθέτουσα αρχή κάλεσε, βάσει του άρθρου 102 παρ. 5 του ν. 4412/2016, τον προσφεύγοντα να διευκρινίσει το σχετικό ζήτημα, ο δε προσφεύγων απάντησε «... Θεωρήσαμε λοιπόν τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας έργου μας σαν μια συνολική ομάδα εξωτερικών συνεργατών οι οποίοι σαν σύνολο θα φροντίσουν εφόσον ανακηρυχτούμε τελικοί ανάδοχοι να αναλάβουν να εκτελέσουν το εν λόγω έργο. Για αυτόν τον λόγο δεν υπόγραψαν ξεχωριστά ο καθένας ψηφιακά μέσω του e-γον αλλά δεσμευτήκαν για την συνεργασία τους μαζί μας...». Κατόπιν δε της ως άνω διευκρίνισης, η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του παρεμβαίνοντος διότι έπρεπε να υποβληθεί για κάθε μέλος της Ομάδας Έργου ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr). Όπως όμως γίνεται δεκτό, η προσβαλλόμενη δεν πάσχει όταν και με την μη ορθή αιτιολογία είναι ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. Πικραμένος, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα, 2012, σελ. 344 επόμε.). Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, αν και εσφαλμένως η αναθέτουσα αρχή αιτήθηκε την παροχή διευκρινίσεων από τον προσφεύγοντα, η προσβαλλόμενη με την οποία απορρίπτεται η προσφορά του είναι ορθή. Ακόμη όμως και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι δυνάμει του άρθρου 102, ως τροποποιηθέν ισχύει, η αναθέτουσα αρχή εδύνατο δια διευκρινίσεων να αιτηθεί τη συμπλήρωση των ελλειπόντων εγγράφων, αν και ουδόλως τούτο

ισχύει και ούτε η αναθέτουσα αρχή ή ο προσφεύγων το επικαλούνται, εν προκειμένω ο προσφεύγων δεν υπέβαλε δια διευκρίνισων τα σχετικά έγγραφα. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος της προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος ως αβάσιμος, ενόψει δε τούτου η εξέταση των έτερων λόγων της προσφυγής περί μη νόμιμου αποκλεισμού του παρέλκει ως αλυσιτελής, δοθέντος ότι η ως άνω πλημμέλεια παρέχει αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την απόρριψη της προσφοράς του (πρβλ. Ε.Α. ΣΤΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007).

35. Επειδή, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 6, δοθέντος ότι νομίμως ο προσφεύγων αποκλείστηκε από το διαγωνισμό με έννομο συμφέρον προβάλλει ισχυρισμούς κατά της αποδοχής της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο παρεμβαίνων δήλωσε στο αρχείο υπό τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ» ότι η Ομάδα Έργου του αποτελείται από 12 άτομα. Ωστόσο, από τις προσκομισθείσες για τα μέλη της Ομάδας Έργου ηλεκτρονικές υπεύθυνες δηλώσεις ελλείπει η ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στην οποία αναφέρεται ότι *«επιβεβαιώνεται το γνήσιο/Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης»* καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης, το οποίο συνομολογεί και ο παρεμβαίνων, με αποτέλεσμα να μην πληρούν τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και της διακήρυξης. Ουδόλως δε προκύπτει από την επικαλούμενη ηλεκτρονική αλληλογραφία ότι οι εν λόγω ελλείψεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του παρεμβαίνοντος. Επισημαίνεται ότι η όποια ημερομηνία έχει αναγραφεί στο σώμα της δήλωσης από τον υπογράφοντα αυτή δεν ασκεί καμία επιρροή δοθέντος ότι σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο η ημερομηνία έκδοσης της δήλωσης προκύπτει μόνον από την επίθεση στο έγγραφο της ηλεκτρονικής σφραγίδας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Απαραδέκτως δε ο παρεμβαίνων προσκομίζει το πρώτον με την παρέμβαση τις ηλεκτρονικές υπεύθυνες δηλώσεις με την ελλείπουσα προηγμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, οι οποίες σημειωτέον φέρουν ημερομηνία μετά την υποβολή των προσφορών.

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

Εξάλλου, αλυσιτελώς ο παρεμβαίνων προβάλλει ότι η διακήρυξη απλώς απαιτεί η υπεύθυνη δήλωση να έχει εκδοθεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr), καθώς σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψεις 23-24, η έκδοση της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης ολοκληρώνεται όταν αυτή φέρει έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό επαλήθευσης σε αλφαριθμητική μορφή και σε μορφή QR code καθώς και την ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και άρα εν προκειμένω, εφόσον ελλείπει η ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης από το σύνολο των προσκομισθέντων δηλώσεων δεν αποτελεί την απαιτούμενη εκ της διακήρυξης υπεύθυνη δήλωση. Επίσης αλυσιτελώς ο παρεμβαίνων προβάλλει ότι το περιεχόμενο της δήλωσης είναι έγκυρο. Επομένως, βάσει των προεκτεθέντων, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δεσμία αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά του παρεμβαίνοντος, ενοψει δε τούτου παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών ισχυρισμών της προσφυγής περί πλημμελειών της προσφοράς του παρεμβαίνοντος.

36. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

37. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

38. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί.

39. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στη σκέψη 37, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. ...απόφαση κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του παραβόλου ποσού 600 ευρώ

Αριθμός απόφασης: 992 /2021

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 21 Μαΐου 2021 και εκδόθηκε την 28^η Μαΐου 2021 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΑΡΑΡΗ

Αναπληρούσα ως προς την έκδοση
την πρόεδρο του 6^{ου} Κλιμακίου
σύμφωνα με την με αρ.
60/31.05.2021 Πράξη αναπλ. Πρ. ΑΕΠΠ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ

α/α **ΗΛΙΑΣ ΣΤΡΕΠΕΛΙΑΣ**